

Samenvatting:

Deze studie onderzoekt de Bijbelse basis voor alverzoening (universele verzoening). Vanuit Gods karakter als liefde worden drie kernteksten behandeld (Rom. 5:12–19; 1 Kor. 15:22–28; Kol. 1:16–20). De studie betoogt dat Gods plan via Christus uiteindelijk leidt tot rechtvaardiging, levendmaking en verzoening van “het al”, zonder het realisme van oordeel en tuchtiging te ontkennen. De sleutel is: ieder in zijn rangorde, met als einddoel dat God “alles in allen” is.

Alverzoening

Dwaalleer of leer van de Schrift?

(Bijbelstudie – NBG-vertaling, met waar nodig opmerkingen bij de grondtekst)

1. Inleiding: wat is de inzet?

Wat bereikt God met Zijn schepping? Is het Zijn bedoeling dat een deel van Zijn schepselen voor altijd verloren blijft, of dat God aan het einde van Zijn plan alles tot Zich verzoent, zodat Hij “*alles in allen*” is?

Veel christenen (waar ik er één van ben) hebben geleerd dat er een **eindeloze, bewuste straf** is voor wie buiten Christus sterven. Deze studie verdedigt de overtuiging dat de Schrift een andere, grotere horizon toont: **God zal uiteindelijk Zijn hele schepping tot vrede brengen**, zonder dat dit het realisme van oordeel, tuchtiging en gericht ontkent.

Onze uitnodiging aan de lezer is eenvoudig: **toets alles aan de Schrift** (Hand. 17:11). Niet traditie, niet kerkelijke formuleringen, niet menselijke redeneringen, maar Gods Woord is beslissend.

11 en dezen onderscheidden zich gunstig van die te Thessalonika, daar zij het woord met alle bereidwilligheid aannamen en dagelijks de Schriften nagingen, of deze dingen zo waren.

2. Gods karakter als uitgangspunt: Hij is liefde

Jezus verbindt Gods volmaaktheid direct met Zijn liefde:

“Hebt uw vijanden lief... opdat gij kinderen moogt zijn van uw Vader... Want Hij laat zijn zon opgaan over bozen en goeden” (Mat. 5:44–45). En: *“Gij dan zult volmaakt zijn, gelijk uw hemelse Vader volmaakt is”* (Mat. 5:48).

De Schrift zegt expliciet: **“God is liefde”** (1 Joh. 4:8, 16). Dat betekent niet dat God geen rechtvaardigheid kent, maar wel dat Zijn rechtvaardigheid nooit los te maken is van Zijn liefdevolle doel.

De Schrift leert ook dat Gods toorn **niet het laatste woord** heeft:

- *“Want een ogenblik duurt Zijn toorn, een leven lang Zijn welbehagen”* (Ps. 30:6)
- *“Niet altoos blijft Hij twisten, niet eeuwig zal Hij toornen”* (Ps. 103:9)
- *“Ik zal niet altoos twisten... anders zou de geest voor Mijn aangezicht bezwijken”* (Jes. 57:16)

Daarom is de vraag terecht: past bij het Bijbelse getuigenis van Gods vaderlijke tuchtiging (Hebr. 12:6–11) een straf die nooit eindigt en nooit herstelt?

3. Kerntekst 1 – Romeinen 5:12–19: “voor alle mensen”

Romeinen 5 zet Adam en Christus naast elkaar. De beweging is opvallend breed:

- Door één daad kwam veroordeling voor alle mensen (Rom. 5:18)
- Zo komt door één daad van gerechtigheid rechtvaardiging ten leven voor alle mensen (Rom. 5:18)

Het zwaartepunt ligt niet op wat individuen doen, maar op wat God in de geschiedenis doet door twee representatieve figuren: Adam en Christus.

3.1 “Velen” en “alle mensen”

In Rom. 5:18–19 staan “alle mensen” en “de velen” in één betoog. De tegenstelling is niet “velen versus allen”, maar “de Ene versus de velen”: de ene mens (Adam/Christus) en de velen die de gevolgen dragen.

3.2 Niet alleen “voldoende”, maar effectief

Sommigen lezen Rom. 5 alsof Christus’ werk slechts “beschikbaar” is voor alle mensen. Maar Paulus’ formulering is juist krachtig: de uitwerking van Christus’ daad staat parallel aan de uitwerking van Adams daad.

Als Adams daad werkelijk iedereen raakte, waarom zou Christus’ daad uiteindelijk niet werkelijk iedereen bereiken? Paulus’ hele punt is dat Christus’ werk “veel meer” is (Rom. 5:15–17). –

15Maar het is met de genadegave niet zo als met de overtreding; want, indien door de overtreding van die ene zeer velen gestorven zijn, veel meer is de genade Gods en de gave, bestaande in de genade van de ene mens, Jezus Christus, voor zeer velen overvloedig geworden. 16En het is met het geschenk niet zo als door het zondigen van één; want het oordeel leidde van één overtreding tot veroordeling, maar de genadegave van vele overtredingen tot rechtvaardiging. 17Want, indien door de overtreding van de ene de dood als koning is gaan heersen door die ene, veel meer zullen zij, die de overvloed van genade en van de gave der gerechtigheid ontvangen, leven en als koningen heersen door de ene, Jezus Christus.

4. Kerntekst 2 – 1 Korinthe 15:22–28: “in Christus allen levend gemaakt”

Paulus schrijft:

“Want gelijk in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden. Maar ieder in zijn eigen rangorde...” (1 Kor. 15:22–23)

Hier staan drie elementen:

1. **Universaliteit:** “allen” sterven in Adam – “allen” worden levend gemaakt in Christus.
2. **Volgorde:** “ieder in zijn eigen rangorde.”
3. **Einddoel:** “opdat God zij alles in allen” (1 Kor. 15:28).

28Wanneer alles Hem onderworpen is, zal ook de Zoon zelf Zich aan Hem onderwerpen, die Hem alles onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

4.1 “Ieder in zijn eigen rangorde”

Deze tekst leert niet dat alles tegelijk gebeurt. Integendeel: Paulus benadrukt rangorde en tijd.

- Christus is de eersteling.
- Daarna “die van Christus zijn” bij Zijn komst/aanwezigheid.
- Daarna volgt “het einde” (1 Kor. 15:24), wanneer Christus het koningschap overdraagt en alle vijandschap is tenietgedaan.

24daarna het einde, wanneer Hij het koningschap aan God de Vader overdraagt, wanneer Hij alle heerschappij, alle macht en kracht onttroond zal hebben.

4.2 De laatste vijand: de dood

“*De laatste vijand die tenietgedaan wordt, is de dood*” (1 Kor. 15:26). Als de dood uiteindelijk buiten werking wordt gesteld, dan is het einddoel niet een eeuwig voortbestaan van dood, maar een totale overwinning van leven.

26De laatste vijand, die onttroond wordt, is de dood,

En Paulus sluit af met de grootste samenvatting van Gods doel:
“*opdat God zij alles in allen*” (1 Kor. 15:28).

5. Kerntekst 3 – Kolossenzen 1:16–20: schepping en verzoening van “het al”

Kolossenzen 1 plaatst schepping en verzoening naast elkaar:

- “*In Hem is geschapen... het al*” (Kol. 1:16)
- “*...en door Hem het al met Zich te verzoenen... hetzij wat op de aarde is, hetzij wat in de hemelen is*” (Kol. 1:20)

Paulus’ redenering is groots: **de reikwijdte van Christus’ verzoeningswerk wordt verbonden aan de reikwijdte van Christus’ scheppingswerk.** Het “*het al*” van vers 16 staat in dezelfde lijn als het “*het al*” van vers 20.

6. Over “eeuwig” en “aion / aionios”

Veel bezwaren tegen alverzoening hangen samen met één vertaaltvraag: wat betekent “eeuwig” in teksten over straf en leven?

Het Griekse **aion** betekent “eeuw/tijdperk”. Het bijvoeglijk naamwoord **aionios** betekent dan: “behorend bij een aion”, “tijdperk-gebonden”, “aionisch”.

Dat betekent niet dat Gods leven “tijdelijk” is in de zin van onzeker; wel dat de uitdrukking “aionisch leven” in veel teksten gekoppeld is aan **de komende eeuwen** (vgl. **Mat. 12:32**: “*deze eeuw*” en “*de toekomstige*”).

Dit helpt om teksten bij elkaar te houden:

- De Schrift kan spreken over **aionisch leven** voor gelovigen (het leven van de komende eeuwen),
- én tegelijk spreken over een einddoel voorbij de aionen, wanneer God “*alles in allen*” is.

7. De wereld wordt gered – en toch is geloof noodzakelijk

Het Nieuwe Testament bevat twee lijnen die allebei waar zijn:

7.1 Christus als Redder van de wereld

- “*Zie, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt*” (**Joh. 1:29**)
- “*God... opdat de wereld door Hem behouden worde*” (**Joh. 3:17**)
- “*Ik ben niet gekomen om de wereld te oordelen, maar om de wereld te behouden*” (**Joh. 12:47**)
- “*Hij is een verzoening... voor de gehele wereld*” (**1 Joh. 2:2**)
- “*God... in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende*” (**2 Kor. 5:19**)
- “*een Heiland van alle mensen, inzonderheid van de gelovigen*” (**1 Tim. 4:10**)

7.2 En toch: geloof is beslissend in het heden

Even duidelijk is de oproep tot geloof:

- “*een ieder die in Hem gelooft...*” (**Joh. 3:16**)
- “*Wie in de Zoon gelooft, heeft leven...*” (**Joh. 3:36**)
- “*Het evangelie... tot behoud voor een ieder die gelooft*” (**Rom. 1:16**)
- “*met het hart gelooft... zult gij behouden worden*” (**Rom. 10:9**)

7.3 Hoe passen die twee bij elkaar?

De oplossing is niet om één van beide lijnen weg te verklaren, maar om de **tijd/orde** serieus te nemen:

- In het heden redt God **werkelijk** door geloof; dat is Zijn weg in deze tijd.

- De Schrift opent daarnaast het perspectief dat God **uiteindelijk** Zijn schepping voltooit: *“alles in allen.”*

Daarmee wordt geloof niet onbelangrijk, maar juist kostbaar: het is **nu al delen in het komende leven**, vóór de voleinding.

8. Oordeel en straf: reëel, maar doelgericht

Alverzoening ontkent oordeel niet. Integendeel: de Schrift spreekt serieus over:

- oordeel *“naar werken”* (Rom. 2:6; Openb. 20:12–13),
- toorn, benauwdheid, verdrukking (Rom. 2:8–9),
- *“opstanding ten oordeel”* (Joh. 5:29).

 De vraag is niet óf God oordeelt, maar **wat het doel van Zijn oordeel is**. Past bij Gods openbaring als Vader en Opvoeder (Hebr. 12) een oordeel dat puur wraak is en nooit herstelt? Of is Gods gericht uiteindelijk gericht op onderwerping van vijandschap, het beëindigen van zonde en dood, en vrede door Christus?

Paulus' eindpunt in 1 Kor. 15:28 legt sterke nadruk op een eindtoestand waarin **geen vijandschap** overblijft.

28Wanneer alles Hem onderworpen is, zal ook de Zoon zelf Zich aan Hem onderwerpen, die Hem alles onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

9. Conclusie

Als we de drie grote Paulus-passages samen lezen:

- **Romeinen 5:** rechtvaardiging ten leven *“voor alle mensen”*
- **1 Korinthe 15:** *“in Christus allen levend gemaakt”* → *“God alles in allen”*
- **Kolossenzen 1:** *“het al”* geschapen in Christus → *“het al”* verzoend door Christus

...dan ontstaat een consistent Bijbels totaalbeeld:

1. God is liefde en Zijn doel is groter dan onze tijd.
2. Oordeel en tuchtiging zijn werkelijk, maar niet het laatste woord.
3. De Schrift schetst een voleinding waarin Gods overwinning compleet is:
God alles in allen.

Daarom is alverzoening niet bedoeld als vrijblijvende geruststelling, maar als een aanbiddelijke blik op Gods einddoel: **een schepping waarin Christus' overwinning werkelijk alles doordringt.**

Bezwaren tegen alverzoening en antwoorden

1) “Eeuwige straf” – Mattheüs 25:46

Bezwaar: “*En dezen zullen heengaan naar de eeuwige straf, maar de rechtvaardigen naar het eeuwige leven.*” Dit lijkt eindeloos.

Antwoord (kern):

1. Het sleutelwoord is *aionios* (meestal vertaald met “eeuwig”). In veel teksten staat dit woord in verband met **de komende aionen/eeuwen** (vgl. “deze eeuw en de toekomstige”, Mat. 12:32). Het woord duidt dan primair **tijdperk-gebonden** kwaliteit/duur aan (behorend bij de aionen), niet noodzakelijk “oneindig”.
2. De tekst zegt niet “oneindige kwelling”, maar “straf” (*kolasis*). In het Grieks wordt *kolasis* vaak gebruikt voor **tuchtigende, corrigerende straf** (in tegenstelling tot puur vergeldende wraak).
3. Mattheüs 25 staat in een context van **koninkrijks-ordeel** (“*wanneer de Zoon des mensen komt in Zijn heerlijkheid...*”, Mat. 25:31). Dat past bij “*ieder in zijn rangorde*” (1 Kor. 15:23): een reëel oordeel in de tijd van Christus’ regering, zonder dat dit het **einddoel** van 1 Kor. 15:28 (“*God alles in allen*”) ontkracht.

Kort samengevat: Mattheüs 25 leert zeker oordeel en straf, maar bewijst niet dat dit oordeel **eindeloos** is of dat het Gods **einddoel** (alles verzoenen) onmogelijk maakt.

2) “Onuitblusbaar vuur” – Markus 9:43–48

Bezwaar: “*in het onuitblusbare vuur... waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgaat.*” Dit klinkt eindeloos.

Antwoord (kern):

1. “Onuitblusbaar” betekent in Bijbels taalgebruik meestal: **niet te blussen door mensen en niet te stoppen vóór het zijn werk heeft gedaan**. Het zegt iets over de onweerstaanbaarheid van Gods oordeel, niet automatisch over oneindige duur.
 2. Jezus grijpt hier terug op Jesaja 66:24 (worm/vuur) als profetisch beeld van **volkomen oordeel** over opstand. Het beeld benadrukt de ernst en onafwendbaarheid, niet een filosofische stelling over eindeloze tijd.
 3. Zelfs wanneer het oordeel zwaar en langdurig is, blijft de vraag: is het, **het eindstation**, of een fase binnen Gods heilsplan tot de voleinding? 1 Kor. 15:26–28 en Kol. 1:20 plaatsen een eindpunt voorbij alle vijandschap.
-

3) “Rook van hun pijniging gaat op tot in alle eeuwigheid” – Openbaring 14:11 (en 19:3)

Bezwaar: “*tot in alle eeuwigheid*” lijkt definitief en eindeloos.

Antwoord (kern):

1. Openbaring is apocalyptische literatuur: beelden, symboliek, OT-taal. De formule “tot in alle eeuwigheid” vertaalt vaak “aionen der aionen” (eeuwen der eeuwen) en functioneert regelmatig als **sterke stijlfiguur** voor volledige, beslissende omkering en oordeel.
 2. In de profeten wordt soortgelijke taal gebruikt over steden/rijken (bijv. Edom in Jesaja 34:9–10: rook die “altijd” opstijgt), terwijl we weten dat die beelden de **volledigheid** van de verwoesting uitdrukken, niet dat er letterlijk eeuwig brandende rook boven een geografische plek hangt.
 3. Openbaring zelf bevat een eschatologisch traject: oordeel → koninkrijk → voleinding. Paulus’ eindpunt (“dood tenietgedaan”, “God alles in allen”) vraagt dat we Openbaring lezen binnen de totale Bijbelse lijn en niet los.
-

4) “*Hun deel is in de poel des vuurs... dit is de tweede dood*” – Openbaring 20:10, 20:14–15, 21:8

Bezwaar: In Openb. 20:10 staat dat duivel/beest/valse profeet “gepijnigd worden dag en nacht tot in alle eeuwigheid”.

Antwoord (kern):

1. De tekst spreekt expliciet over “de duivel... het beest... de valse profeet” (Openb. 20:10). Dat is niet automatisch identiek aan “alle mensen”.
 2. Op andere plaatsen wordt de poel des vuurs juist aangeduid als “**de tweede dood**” (20:14; 21:8). De meest natuurlijke lezing van “dood” is: dood (verlies van leven), niet “eindeloos leven in pijniging”.
 3. Als 1 Kor. 15 zegt dat **de dood** als laatste vijand buiten werking gesteld wordt, dan impliceert dat uiteindelijk het einde van “dood-staat” als realiteit. Dat zet druk op een lezing waarin “de tweede dood” eindeloos blijft bestaan als permanente zone buiten Gods overwinning.
 4. Wie alverzoening verdedigt, leest de “tweede dood” doorgaans als **werkelijke, zware en laatste vorm van oordeel/tucht**, maar niet als een eeuwige tegenmacht die Gods einddoel blijft blokkeren.
-

5) “*Eeuwig verderf, weg van het aangezicht des Heren*” – 2 Thessalonicenzen 1:9

Bezwaar: “Eeuwig verderf” klinkt als definitieve vernietiging of eindeloze straf, en “weg van” suggereert blijvende scheiding.

Antwoord (kern):

1. “Eeuwig” = *aionios* (aionisch). Het kan duiden op **verderf behorend bij (de) aionen**, niet noodzakelijk zonder einde.
2. “Weg van het aangezicht des Heren” kan worden verstaan als **uitsluiting uit de heerlijkheid van Zijn koninklijke verschijning** (context: de openbaring/verschijning van Christus in oordeel en verheerlijking). Dat is ernstig en reëel, maar hoeft niet te betekenen: nooit meer herstel, nooit meer terugkeer.

3. Paulus zelf is degene die ook zegt dat God uiteindelijk “alles in allen” is (1 Kor. 15:28) en dat God “het al” verzoent (Kol. 1:20). Dat vraagt om een lezing waarin 2 Thess. 1:9 waar is in zijn context, maar niet “het laatste hoofdstuk”.
-

6) “*De deur is gesloten*” / “*Ik ken u niet*” – Mattheüs 7:23; 25:10–12; Lucas 13:24–28

Bezwaar: Deze teksten klinken alsof er een punt komt zonder terugkeer.

Antwoord (kern):

1. Deze uitspraken functioneren als **waarschuwingen** binnen Jezus’ onderwijs over het Koninkrijk en discipelschap: wie nu hardnekkig ongehoorzaam is, mist het Koninkrijk en de zegeningen van die komende tijd.
 2. “*De deur gesloten*” in een gelijkenis betekent: **je mist deze gelegenheid/dit feest/dit koninkrijk moment**. Gelijkenissen zijn niet bedoeld als volledige eschatologische schema’s die alle toekomstige fasen uitsluiten.
 3. Dit kan prima samengaan met de gedachte dat God later, op Zijn wijze en in Zijn orde, alsnog tot herstel komt—zonder dat de waarschuwing minder scherp wordt.
-

7) “*Onvergeeflijke zonde*” – Mattheüs 12:31–32

Bezwaar: “Noch in deze eeuw, noch in de toekomstige.” Dat lijkt: nooit.

Antwoord (kern):

1. Deze tekst is juist belangrijk omdat hij expliciet spreekt over “**deze eeuw**” en “**de toekomstige**”. Dat onderstreept dat “eeuw/aion” tijdperken zijn.
 2. Jezus zegt: niet in deze aion, noch in de komende aion. Dat sluit vergiffenis in die tijdperken uit, maar zegt nog niets over wat er gebeurt **na** de aionen wanneer God “alles in allen” is (1 Kor. 15:28).
 3. Het blijft een uiterst ernstige waarschuwing: er zijn zonden met consequenties die ver over onze horizon heen reiken.
-

8) “*Als je niet gelooft, ga je verloren*” – Johannes 3:16–18, 36

Bezwaar: De Schrift maakt redding afhankelijk van geloof. Dus niet iedereen wordt gered.

Antwoord (kern):

1. Deze teksten zijn volkomen waar: **in het heden** is geloof beslissend. Wie de Zoon verwerpt, blijft onder toorn en mist leven (Joh. 3:36).
2. Maar dezelfde Schrift spreekt óók over Christus als Redder van de wereld (Joh. 3:17; 1 Joh. 2:2; 2 Kor. 5:19) en over Gods einddoel (1 Kor. 15:22–28; Kol. 1:20).
3. De samenhang ligt in **tijd en rangorde** (1 Kor. 15:23): God redt niet iedereen tegelijk. Gelovigen delen nu al in leven; anderen ondergaan oordeel en missen leven in die fase, zonder dat dit Gods uiteindelijke voltooiing onmogelijk maakt.

9) “*Hun worm sterft niet*” / “*buitenste duisternis*” / “*wenen en tandenknarsen*”

Bezwaar: Deze beelden lijken op eindeloze kwelling.

Antwoord (kern):

1. Het zijn krachtige beelden voor **werkelijke afwijzing, verlies, schaamte, oordeel**. Alverzoening mag dit nooit wegpoetsen.
2. Maar beelden bewijzen niet automatisch “oneindige duur”. Ze onderstrepen ernst en realiteit van Gods gericht.
3. De vraag blijft: staan deze beelden tegenover 1 Kor. 15 en Kol. 1 als eindpunt, of beschrijven ze de weg ernaartoe?

10) “*Er is een onoverbrugbare kloof*” – Lucas 16:19–31 (rijke man en Lazarus)

Bezwaar: De rijke man kan niet over; dus geen herstel.

Antwoord (kern):

1. Dit is een gelijkenis/vertelling met een duidelijke pointe: **omkeer nu**, niet later; rijkdom en zelfgenoegzaamheid misleiden; luisteren naar “Mozes en de profeten”.
2. De tekst geeft geen volledig “kaartje van het hiernamaals”, maar gebruikt een bekend verhaaltje om de ernst van onbekeerlijkheid te benadrukken.
3. Zelfs als men hier een tijdelijke toestand na de dood ziet, volgt daar niet logisch uit dat Gods einddoel van 1 Kor. 15:28 onmogelijk is.

Slotparagraaf voor de bijlage

Deze bezwaren laten zien dat de Schrift het oordeel niet relativeert. Integendeel: de Bijbel spreekt ernstig en soms schokkend over straf, uitsluiting en gericht. De vraag is echter of die passages bedoeld zijn als **het laatste woord** over Gods doel met Zijn schepping, of als beschrijvingen van **reële fasen** binnen Gods plan.

Paulus’ brede heilsverklaring (Rom. 5; 1 Kor. 15; Kol. 1) dwingt ons om oordeelsteksten te lezen zonder ze weg te verklaren, maar ook zonder Gods einddoel weg te verklaren. In die spanning leert de Schrift ons zowel heilige ernst als ultieme hoop.